

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 200804249

Vår ref: 2010/1868

16.03.2011

Arkivnr. 008

Løpenr: 1514/2011

HØRING OM NOU 2010:10 - TILPASSING TIL ET KLIMA I ENDRING

Dette er en omfattende NOU som dekker de fleste aspekter knyttet til endringer i klimaet. Vi har i hovedsak fokusert på de delene som omfatter det marine økosystemet.

Generelt er dette en svært grundig utredning som beskriver situasjonen på en faglig god måte. Skal man være kritisk, så har utvalget en tendens til å understreke de negative effektene noe sterkere enn de positive sidene når det gjelder den marine delen. Vi vil gi et par eksempler på dette nedenfor hvor vi kommenterer en del avsnitt i rapporten.

Avsnitt 4.2.2, øverste side 42: Her beskriver man temperaturutviklingen etter 1900, og sier at 1930-årene var relativt milde, noe som kanskje er noe svakt uttrykt. For i dette 10-året nådde sjøtemperaturen opp mot de samme verdier som vi hadde under maksimumet i 2007.

Avsnitt 4.3. Ser vi på det forrige århundre så var første 30-årsperiode kald, den andre varm og den tredje (1961-1990) relativt kald, mens vi nå er inne i en varm periode. Det er derfor klart at vi får en markert temperaturøkning de siste årene sammenlignet med dagens normal (1961-1990), men det hadde vært interessant om NOU'en også hadde sammenlignet med den forrige varme perioden for virkelig å dokumentere en reell temperaturøkning. Utvalget understreker selv flere steder at det er store naturlige variasjoner i systemet. Ved å lese dette avsnittet kan man få et inntrykk av at temperturøkningen benyttes til å understreke den menneske skapte klimaendringen (som absolutt er til stede) ved ikke å nevne de naturlige svingningene.

Kap 7 Naturmiljø, 1 avsnitt. Her sies det at "Resultatet kan bli endra forhold for vekst og reproduksjon av organismer og tap av arter". Dette er selvsagt riktig, men klimaendringer vil også føre til nye arter uten at det nevnes. Så kan man selvfølgelig stille spørsmål om det er en fordel eller ulempe å få nye arter inn i et økosystem.

Boks 7.1. En liten detalj. *Calanus finmarchicus* skal skrives i kursiv (vanlig for latinske navn).

Avsnitt 7.1.2.2 Hav- og kystmiljø. Under 1. avsnitt under Havområda er det et par mindre uklarheter. Det sies at "dersom raudåta fortsett flyttinga nordover i Norskehavet og etablerer seg i Det arktiske bassenget..". For oss er det uklart hva som menes med "det arktiske bassenget — er det den dype delen av Polhavet? Det siste avsnittet under Havområda, sier man "Dersom kjerneområdet til raudåte og.....etablerer seg i det arktiske bassenget," foreløpig er nok dette en noe hypotetisk problemstilling. En ting er at en art blir observert i et område, noe annet er om den overvintrer og reproducerer i området. Dette er for øvrig en problemstilling som det fokuseres mye på

internasjonalt for tiden. Når det gjelder polartorsk, så er jo det en art som allerede finnes i Polhavet — men den kan som det sies forsvinne fra Barentshavet dersom det kalde vannet (temperatur under 0°C) blir borte.

Avsnitt 7.3 Behov for tilpassing. Vi er svært enige i det som står under avsnittet om overvåkning, og vil gjerne understreke det utvalget sier om betydningen overvåkningsdata.

Avsnitt 7.4. Vi vil bare nevne i forbindelse med det første kulepunktet at Norges forskningsråd for noen år siden gjennomførte en kartlegging av overvåkning i Norge og presenterte resultatet i tre rapporter. Når det gjelder kulepunkt tre så bør Havforskningsinstituttet få en ledende rolle. Forøvrig synes vi dette avsnittet gir god oppsummering av de viktigste punktene.

Avsnitt 10.2.1.2 (underpunkt Marint fiske) Det er litt uklart for oss om utvalget følger sin egen definisjon av Arktis. Under definisjonen av "Norsk Arktis" står det at "Etter internasjonal definisjon blir heile området av Nordiske hav (Islandshavet, Grønlandshavet og Norskehavet) og heile Barentshavet rekna med til Arktis" I lys av dette blir utsagnet "Dei norske tradisjonelle fiskeartene som sild, torsk, hyse, kolmule og makrell vil bli aktuelle for fiske i Arktis" under første avsnitt under "Marint fiske" noe underlig. I følge definisjonen er de allerede der og har vært der lenge.

Den neste paragrafen som starter med "Lofotfisket har trekt til....." er for oss noe springende og uklar. Mener man her å si at Finmark en gang i fremtiden vil bli som dagens Lofoten?

Avsnitt 10.2.4. Her støtter vi opp under utvalgets anbefalinger

Avsnitt 11.3.4. Det er igjen noe uklart om utvalget følger sin egen definisjon av Arktis (se ovenfor) eller om man har mer fokus på det som skjer i selve Polhavet. I første paragraf sier man under henvisning til ACIA (2005) at klimaendringer vil føre til betydelige endringer i økosystemet og få negative konsekvenser for naturmiljøet. Det er riktig at ACIA-rapporten peker på at det vil kunne skje store endringer, men det er ikke entydig bare negative konsekvenser. På enkelte felt og i enkelte regioner kan det faktisk være positive effekter

Vennlig hilsen

Einar Svendsen
Forskningsdirektør

Harald Loeng
Programleder
(sign.)